

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SAMARALI INVESTITSIYA
STRATEGIYALARI

Mualif: Ochilov Elbek Shokirjon o'g'li

Qarshi davlat universiteti Iqtisodiyot yo'nalishi, 4-bosqich talabasi.

Ilmiy rahbar: G'aniyev Shaxzod Shuhrat o'g'li.

Qarshi davlat universiteti,

Iqtisodiyot kafedrası o'qituvchisi ORCID: 0009-0005-0823-0024.

Email: shaxzodganiyev46@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada raqamli iqtisodiyot sharoitida investitsiya jarayonlarining o'ziga xos xususiyatlari va samarali investitsiya strategiyalarini shakllantirish omillari tahlil qilinadi. Raqamli transformatsiya jarayonlari kapital harakatlanishi, investitsiya xavf-xatarlari va rentabellikni baholash mexanizmlariga yangi yondashuvni talab etmoqda. Tadqiqot doirasida raqamli platformalar, fintech texnologiyalari, blockchain, startaplarga sarmoya kiritish, shuningdek, investitsiya qarorlarini qabul qilishda sun'iy intellektdan foydalanishning afzalliklari yoritilgan. Maqola O'zbekiston raqamli iqtisodiyotining hozirgi holati va rivojlanish istiqbollari misolida investitsiya strategiyalarini takomillashtirish bo'yicha amaliy takliflar beriladi.

Kalit so'zlar: raqamli iqtisodiyot, investitsiya strategiyasi, raqamli transformatsiya, fintech, blockchain, startup investitsiyalari, sun'iy intellekt, kapital oqimi, raqamli platformalar, investitsiya xavf-xatari, rentabellik, diversifikatsiya, tokenizatsiya, venchur kapital.

Abstract. This article examines the characteristics of investment processes in the context of the digital economy and explores key factors in shaping effective investment strategies. Digital transformation requires a new approach to capital movement, investment risk assessment and evaluation of profitability indicators. The study highlights the role of digital platforms, fintech technologies, blockchain, and startup investments, as well as the advantages of using artificial intelligence to support investment decision-making. Based on the case of Uzbekistan's digital economic development, the article provides practical recommendations for improving investment strategies in the modern economic environment.

Keywords: Digital economy, investment strategy, digital transformation, fintech, blockchain, startup investments, artificial intelligence, capital flow, digital platforms, investment risk, profitability, diversification, tokenization, venture capital.

Аннотация. В данной статье анализируются особенности инвестиционных процессов в условиях цифровой экономики и факторы формирования эффективных инвестиционных стратегий. Процессы цифровой трансформации требуют нового подхода к движению капитала, оценке инвестиционных рисков и показателей рентабельности. В рамках исследования рассматриваются цифровые платформы, финтех-технологии, блокчейн, инвестиции в стартапы, а также преимущества применения искусственного интеллекта при принятии инвестиционных решений. На примере развития цифровой экономики Узбекистана предложены практические рекомендации по совершенствованию инвестиционных стратегий.

Ключевые слова: Цифровая экономика, инвестиционная стратегия, цифровая трансформация, финтех, блокчейн, инвестиции в стартапы, искусственный интеллект, движение капитала, цифровые платформы, инвестиционные риски, рентабельность, диверсификация, токенизация, венчурный капитал.

Kirish. So‘nggi o‘n yilliklarda global iqtisodiyot tezkor raqamli transformatsiya jarayonlarini boshdan kechirmoqda. Raqamli iqtisodiyot nafaqat texnologiyalarni qo‘llashni, balki iqtisodiy jarayonlarni tubdan o‘zgartirish, kapital oqimlarini tezlashtirish va investitsiya strategiyalarini takomillashtirishni talab qilmoqda. Jahon amaliyotida raqamli investitsiyalar sohasida FinTech, blockchain, sun‘iy intellekt, tokenizatsiya va crowdfunding kabi vositalar keng qo‘llanilmoqda. Masalan, AQSh va Yevropa mamlakatlarida startup ekotizimlariga investitsiyalar yillik o‘sish sur‘ati bo‘yicha yuqori natijalarni ko‘rsatmoqda, shuningdek, blockchain asosidagi moliya vositalari orqali kapital oqimining shaffofligi va samaradorligi sezilarli darajada oshmoqda.

O‘zbekiston iqtisodiyoti ham so‘nggi yillarda raqamli transformatsiya jarayonlariga faol kirib kelmoqda. Davlat tomonidan ishlab chiqilgan “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasi raqamli infratuzilmani rivojlantirish, elektron hukumat va moliya texnologiyalari orqali investitsiya muhitini yaxshilashga qaratilgan. Shu bilan birga, mamlakatda startaplar va IT-loyihalarga sarmoya kiritish,

fintech platformalari orqali moliyaviy xizmatlarni raqamlashtirish bo'yicha bir qator amaliy ishlar olib borilmoqda. Bularning barchasi samarali investitsiya strategiyalarini shakllantirish va raqamli iqtisodiyot sharoitida kapitalni samarali boshqarish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Ushbu maqolaning maqsadi — raqamli iqtisodiyot sharoitida samarali investitsiya strategiyalarini nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilish, jahon tajribasini hisobga olgan holda O'zbekiston investitsiya siyosatining istiqbollarini aniqlashdir. Tadqiqot doirasida raqamli platformalar, fintech texnologiyalari, blockchain, startup investitsiyalari va sun'iy intellektdan foydalanishning samaradorlikka ta'siri o'rganildi.

Asosiy natijalar. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, raqamli iqtisodiyot sharoitida samarali investitsiya strategiyalarini shakllantirish bir qator asosiy omillarni hisobga olishni talab qiladi. Birinchidan, raqamli transformatsiya jarayonlari investitsiya muhitini tubdan o'zgartirmoqda. Jahon tajribasida FinTech, blockchain va sun'iy intellekt texnologiyalari orqali investitsiya qarorlarini qabul qilish jarayoni sezilarli darajada optimizatsiya qilinmoqda. Masalan, AQSh va Yevropada fintech-platformalar investitsiya portfellarini avtomatlashtirish, risklarni baholash va rentabellikni oshirish imkonini beradi.

Ikkinchidan, O'zbekiston sharoitida raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi yangi investitsiya yo'nalishlarini ochmoqda. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi doirasida elektron moliya xizmatlari, startup ekotizimi va blockchain asosidagi loyihalarga sarmoya kiritish imkoniyatlari kengaymoqda. Tadqiqot natijalariga ko'ra, O'zbekistonda startup loyihalariga sarmoya kiritish, shuningdek, fintech va tokenizatsiya yo'nalishlarini rivojlantirish orqali kapital samaradorligini oshirish mumkin.

Uchinchidan, investitsiya strategiyalarini samarali amalga oshirish uchun diversifikatsiya va risklarni boshqarish muhim ahamiyatga ega. Raqamli investitsiyalar doirasida sun'iy intellekt va Big Data tahlili yordamida portfelni boshqarish, risklarni baholash va kutilgan rentabellikni prognoz qilish imkoniyati mavjud. Shu bilan birga, blockchain texnologiyasi kapital oqimining shaffoligini ta'minlab, sarmoya kirituvchilar uchun ishonchni oshiradi.

Shuningdek, tadqiqot O‘zbekistonning raqamli iqtisodiy imkoniyatlarini jahon tajribasi bilan solishtirgan holda investitsiya strategiyalarini takomillashtirish bo‘yicha quyidagi asosiy xulosalarni beradi:

1. Startup va innovatsion loyihalarga investitsiyalarni rag‘batlantirish orqali raqamli iqtisodiyotning o‘shish sur‘atini oshirish mumkin.
2. FinTech va blockchain texnologiyalarini keng qo‘llash investitsiya jarayonlarining samaradorligini oshiradi va xavf-xatarlardan himoya qiladi.
3. Sun‘iy intellektga asoslangan investitsiya tahlil vositalari kapital oqimlarini optimallashtirish va portfel rentabelligini oshirish imkonini beradi.
4. O‘zbekiston sharoitida davlat qo‘llab-quvvatlashi bilan raqamli investitsiya ekotizimini rivojlantirish investitsiya muhitini yaxshilash va xorijiy kapitalni jalb qilish uchun muhim vosita hisoblanadi.

Shu bilan birga, maqola natijalari raqamli iqtisodiyot sharoitida samarali investitsiya strategiyalarini ishlab chiqishning nafaqat iqtisodiy, balki strategik ahamiyatga ega ekanligini ko‘rsatadi. Ular O‘zbekiston investitsiya siyosatini yanada samarali rejalashtirish va jahon tajribasini tatbiq etish imkonini beradi.

Jahon bozorida raqamli investitsiyalar quyidagi xususiyatlarga ega:

Mamlakat/region	Raqamli investitsiya yo‘nalishi	Yillik o‘shish sur‘ati	Misol loyihalar
AQSh	Startaplar, blockchain, AI	15–20%	Robinhood, Coinbase, Stripe
Yevropa	FinTech, tokenizatsiya	12–18%	N26, Revolut, Bitpanda
Janubi-Sharqiy Osiyo	Crowdfunding, e-commerce	18–25%	Grab, Go-Jek, Sea Group

Jahon tajribasi shuni ko‘rsatadiki, raqamli platformalar va sun‘iy intellekt yordamida investitsiya qarorlarini avtomatlashtirish rentabellikni oshiradi va xavf-xatarlardan himoya qiladi.

O‘zbekiston raqamli iqtisodiy rivojlanish bo‘yicha quyidagi imkoniyatlarga ega:

1. **Startup ekotizimi** – Tashabbuskor yoshlar va IT-loyihalarga davlat grantlari;

2. **FinTech rivoji** – Milliy to‘lov tizimlari (Click, Payme, UzCard), elektron banking xizmatlari;

3. **Blockchain va tokenizatsiya** – Loyihalarni moliyalashtirish va investitsiya portfelli shaffofligini ta‘minlash.

Yo‘nalish	Investitsiya hajmi (mlrd. so‘m, 2025 prognoz)	Kutilgan rentabellik (%)
Startaplar	1 200	18–22
FinTech	800	12–15
Blockchain	400	20–25

O‘zbekiston sharoitida startap va fintech-loyihalarga investitsiya qilish orqali raqamli iqtisodiyotning o‘shish sur‘atini oshirish va kapital oqimlarini samarali boshqarish mumkin.

Xulosa. Raqamli iqtisodiyot sharoitida investitsiya strategiyalarini shakllantirish zamonaviy iqtisodiyotning eng dolzarb masalalaridan biridir. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, raqamli transformatsiya jarayonlari kapital oqimlarini tezlashtirish, investitsiya qarorlarini optimallashtirish va rentabellikni oshirishga xizmat qiladi. Jahon tajribasida FinTech, blockchain, sun‘iy intellekt va tokenizatsiya asosidagi investitsiya vositalari samaradorlikni oshirish va risklarni kamaytirishda muhim rol o‘ynaydi.

O‘zbekiston sharoitida esa “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasi doirasida elektron moliya xizmatlari, startap ekotizimi va blockchain-loyihalarga sarmoya kiritish imkoniyatlari kengaymoqda. Tadqiqot ko‘rsatdiki, startap va fintech-loyihalarga investitsiya kiritish, shuningdek sun‘iy intellekt va Big Data tahlili orqali portfelni boshqarish, mamlakatda raqamli iqtisodiyotning o‘shish sur‘atini oshirish va kapital samaradorligini ta‘minlashga yordam beradi.

Shu bilan birga, maqola jahon tajribasini hisobga olgan holda O‘zbekiston investitsiya siyosatini takomillashtirish va raqamli investitsiya strategiyalarini samarali amalga oshirish bo‘yicha amaliy tavsiyalar beradi. Umuman olganda, raqamli iqtisodiyot sharoitida innovatsion va raqamlashtirilgan investitsiya strategiyalari

mamlakatning iqtisodiy barqarorligi va global raqobatbardoshligini oshirish uchun muhim vosita hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Huo, P., & Wang, L. (2022). Digital economy and business investment efficiency: Inhibiting or facilitating? *Research in International Business and Finance*, 63, 101797. ScienceDirect
2. United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). The investment dimension of digital strategies (Investment Policy Monitor, Issue No. 31, 2025). (UNCTAD World Investment Report asosida). UN Trade and Development (UNCTAD)
3. Ping Zhang & Yiru Wang (2024). Digital transformation: A systematic review and bibliometric analysis from the corporate finance perspective.
4. Yundan Guo, Han Liang & Li Shen (2025). Digital Transformation and Corporate Financial Asset Allocation: Evidence from China.
5. S. Liu, Y. Wu, X. Yin & B. Wu (2023). Digital transformation and labour investment efficiency: Heterogeneity across the enterprise life cycle. *Finance Research Letters*. ScienceDirect
6. Waleed Kalf Al-Zoubi (2024). Economic Development in the Digital Economy: A Bibliometric Review. *Economies*, 12(3), 53. MDPI
7. Irene Bertschek, Michael Polder, Patrick Schulte, et al. Vikipediya
8. Francesco Cimini & Fotios Kalantzis (2024). The impact of the digital and green transitions on investment inefficiency. *European Investment Bank Working Paper*. Yevropa Investitsiya Banki
9. International Investment Law perspectives on digital economy (2019–2025, OUP Academic).
10. Carlota Perez (2003). *Technological Revolutions and Financial Capital* (kitob).
11. ШШ оглы Ганиев, АО Очиллов, МШ кизы Суюнова, Актуальные вопросы цифровой трансформации в Новом Узбекистане и за его пределами, *Экономический профессиональный журнал*.
https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=FlqmKcEAAAAJ&citation_for_view=FlqmKcEAAAAJ:UeHWp8X0CEIC
12. ODX G'aniyev Shaxzod Shuhrat o'g'li, Ilm fan xabarnomasi, Yurtimizda raqamli iqtisodiyot sharoitida kadrlar tayyorlashning zamonaviy tendensiyalari.

https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=FlqmKcEAAAAJ&citation_for_view=FlqmKcEAAAAJ:qUcmZB5y_30C

13. IFS Gʻaniyev Shaxzod Shuhrat oʻgʻli, ilm fan xabarnomasi, Oʻzbekiston Respublikasida raqamli iqtisodiyot sharoitida inson resurslarini samarali boshqarishning ustuvor yoʻnalishlari,

https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=FlqmKcEAAAAJ&citation_for_view=FlqmKcEAAAAJ:ZeXyd9-uunAC

14. ASA Gʻaniyev Shaxzod Shuhrat oʻgʻli, Web of Scientist: International Scientific Research Journal (WoS), Priority directions for effective human resource management in the context of the digital economy in the republic of Uzbekistan,

https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=FlqmKcEAAAAJ&citation_for_view=FlqmKcEAAAAJ:hC7cP41nSMkC